

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Перишић (Петко) Снежана
10. 11. 1987. године, Крагујевац, Република Србија

Педагошки факултет у Врању
Универзитета у Нишу

Број 1838

12. 10. 2022. год.

ВРАЊЕ

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Приштини – Косовска Митровица
Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић
Разредна настава
Дипломирани учитељ
2006.
2011.
8, 51

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Приштини – Косовска Митровица
Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић
Разредна настава
Магистарски учитељ
2011.
2012.
9, 78
Методика разредне наставе
Интерпретација романа за децу у млађим разредима основне школе

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Педагошки факултет у Врању
Методика разредне наставе
2013.
120
9, 50

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Књижевнотеоријски и дидактичко-методички приступ басни у разредној настави
др Буба Стојановић, редовни професор
Одлука НСВ број 8/18-01-007/19-041 од 16. 10. 2019. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикона)
Број табела
Број прилога

370 (три стотине седамдесет)
9 (девет)
/
29 (двадесет девет)
2 (два)

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.

Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

Перишић, С. (2021). Стандарди квалитета дидактичког обликовања читанке за трећи разред основне школе на примеру басне „Корњача и зец“ према Езопу, *Годишњак Педагошког факултета у Врању*, књига XII, 2/2021, 15–27.

Рад се бави анализом дидактичког обликовања лекције „Корњача и зец“ према Езопу у уџбенику „Читанка за трећи разред основне школе“ у издању Фреске, одобреног издавача у Републици Србији. Анализа је извршена према општим стандардима квалитета уџбеника – стандарди Д. групе (Стандарди квалитета дидактичког обликовања уџбеника, Ивић и сар., 2009) и законским оквирима за регулисање квалитета уџбеника и уџбеничких комплета. Рад садржи анализу постојеће дидактичко-методичке апаратуре и препоруке за могуће унапређење у складу са 13 стандарда, а са акцентом на стандард Д12. Подршка стваралачком мишљењу и понашању, задуженим за развој дивергентне продукције код ученика.

Перишић, С. (2016). *Значај и улога стандарда квалитета уџбеника као фактора у изградњу знања*. У: Р. Димитровски (ур.). Зборник радова *International journal of Knowledge*, с међународног научног скупа *Knowledge in practice* одржаног у Банском, Бугарска, 16–18. 12. 2016. (153–158). Скопље: Institute of Knowledge Menagement.

Стандарди квалитета уџбеника су захтеви које би требало да испуне уџбеници који се на основу јавне процедуре могу користити у школама, а ближе се дефинишу као захтеви које би требало да испуне уџбеници који се на основу јавне процедуре и на основу дефинисаних мерила могу користити у школама у Србији. С тим циљем формулисано је четрдесет два стандарда квалитета уџбеника груписаних у неколико димензија које се односе на садржај, педагошко-психолошке, дидактичко-методичке, језичке, етичко-васпитне захтеве, графичку, ликовну и техничку опремљеност уџбеника. У раду се говори о значају уџбеника као публикације која резимира научна достигнућа и обликује их у садржаје прилагођене узрасту за који уџбеник бива намењен уз примену поменутих стандарда квалитета који инсистирају на уџбенику који ће бити ваљани репрезент знања.

3 *Кратак опис садржине (до 100 речи)*

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Образложење

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација под називом *Књижевнотеоријски и дидактичко-методички приступ басни у разредној настави* кандидаткиње Снежане Перишић обухвата девет поглавља укључујући уводна и закључна разматрања. Поред тога, рукопис садржи и литературу и два прилога. Прво поглавље, под називом *Теоријски приступ проблему истраживања*, обухвата краћи осврт на настанак и развој басне, њену књижевну форму и теоријску поставку. Користећи релевантну литературу кандидат расветљава поетику басне, разматра поделу на народну и ауторску, образлаже композицију, алегорију, вредност по(р)уке, мотиве и ликове. У наставку је истакнута улога басне и њен значај у настави српског језика. Детаљно је разрађена методичка основа наставне интерпретације басне почев од мотивације ученика за читање сагледане из угла когнитивистичких и бихејвиористичких теорија, и социокултурне теорије учења, преко односа учитеља и ученика у процесу сазнавања књижевног дела. Позивајући се на досадашња методичка истраживања овог проблема кандидат истиче значај читања, аналитичко-синтетичког проучавања басне, вредности самосталног и стваралачког рада ученика на њеном тексту при чему уџбеник и његова дидактичко-методичка апаратура имају велики допринос у томе.

Други део *Теоријског приступа проблему истраживања* садржи појмовно одређење уџбеника и његову улогу у савременој настави. Наводећи критеријуме које уџбеник треба да испуни кандидат у фокусу пажње ставља стандарде квалитета уџбеника Д групе, посебно стандард Д12 који се тиче подстицаја на стваралачко понашање и креативно мишљење ученика. С обзиром на то да је читанка специфичан

уџбеник у настави, а басна погодно штиво за развој креативних потенцијала ученика и стваралачко поступање кандидат се у наставку рада бави појединачним елементима дидактичко-методичке апаратуре читанке која би требало да буде на завидном нивоу.

Комплексност постављеног проблема захтевала је свеобухватан интердисциплинаран приступ који кандидат све време примењује. Басна је најпре сагледана као књижевна врста изузетне књижевноуметничке вредности, које у настави могу доћи до изражаја само адекватно одабраним и методички добро осмишљеним поступањем у раду на њој. Драгоцену помоћ, како учитељу при интерпретацији, тако и ученику при дубљем самосталном истраживању басне пружају добро осмишљена, продуктивна и подстицајна истраживачка питања, задаци, прилози, активности којима би биле «опремљене» странице читанке које прате текст басне. Квалитетном дидактичко-методичком апаратуром у читанци обезбеђује се, како примењује кандидат, продужено дејство басне, стварају предуслови за дубље промишљање, самостално истраживање текста и рефлексивно поступање ученика разредне наставе у складу са сазнатим у басни.

Компаративном анализом читанки од првог до четвртог разреда основне школе доминантних издавачких кућа на територији Републике Србије кандидат настоји да сагледа примену прописаних стандарда квалитета у одабраним и од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја одобреним читанкама. Полазећи од узрасних карактеристика ученика разредне наставе, као и специфичности басне као књижевне врсте, узимајући у обзир њене бројне васпитно-образовне вредности кандидат указује на потребу за променом односа према овој књижевној врсти када је у питању њена педагошка вредност која се често ставља испред књижевне. Истраживањем су обухваћени и учитељи који су изнели своје ставове о обради басне и њеном сагледавању у читанкама које користе или су користили. Драгоцености басне у поступку васпитања и образовања ученика разредне наставе су, пре свега, у функционалности било да је реч о развоју свестране личности ученика, формирању његовог исправног односа према другима, конструктивном поступању и понашању, али и развоју креативне стране његове личности у чему басна и подстицаји у вези са њом у читанци могу бити велика помоћ учитељу при успешној реализацији постављених циљева и задатака наставе.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације *(до 200 речи)*

Полазећи од постављених циљева и задатака у пријави докторске дисертације кандидаткиња је показала завидну оспособљеност када се ради о квалитативној анализи питања, задатака, налога и подстицаја који чине дидактичко-методичку апаратуру у анализираним читанкама у односу на постављене стандарде квалитета уџбеника, а посебно стандарде Д групе. Успешно примењујући сазнања стечена проучавањем релевантне литературе кандидаткиња најпре сагледава књижевно уметничке вредности басне, њене могућности у настави које су успешно остварљиве само уз добро одабран методички поступак и адекватно формулисана и подстицајно конципирана задатке, питања, налоге у читанци који обезбеђују дубље сазнавање басне од стране ученика.

Компаративном анализом наставног програма и читанки одабраних издавачких кућа у Србији (Завод за уџбенике, Креативни центар, Едука, Клет, Нова школа) са циљем утврђивања њихове усаглашености са постављеним стандардима квалитета кандидаткиња сагледава место басне у програму и читанкама, детаљније испитује дидактичко-методичку апаратуру уз басну, усклађеност са постављеним стандардима Д групе, а посебно са стандардом Д12. Испитивањем ставова учитеља о степену усклађености дидактичко-методичке апаратуре са стандардима квалитета кандидаткиња настоји свеобухватно да сагледа постављени проблем како би се добила што реалнија слика о месту басне и квалитету апаратуре која је прати у читанкама које користе, а све са циљем њиховог унапређења.

Осим постављених циљева и задатака истраживања који су у великој мери остварени драгоцене су и методички вредне дате препоруке у циљу унапређивања квалитета питања, налога и задатака за истраживање и рада на тексту басне са могућношћу подстицања креативног мишљења ученика разредне наставе.

Студиозан рад кандидаткиње и настојање да се постављени проблем сагледа са више аспеката како би се што успешније проценио квалитет пратеће апаратуре уз басну и сагледале могућности унапређивања и поспешивања услова за подстицајно деловање на развој креативних потенцијала ученика радом на басни или у вези са њом потврђује да се ради о добром методичару који ослушкује наставну праксу и тежи њеном унапређењу са циљем развоја свестране личности ученика разредне наставе.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације *(до 200 речи)*

Значај спроведеног истраживања о квалитету читанке као специфичног уџбеника у настави, самим тим и дидактичко-методичке апаратуре која прати басну у њој, као и настојање да се на основу утврђеног чињеничног стања, узимајући у обзир мишљење учитеља о степену усклађености са постављеним стандардима, уз посебан осврт на подстицаје, могућности и начине развоја стваралачког мишљења и

понашања јесте у томе што добијени резултати могу бити драгоцену помоћ будућим ауторима читанке у циљу унапређења њеног квалитета, веће усклађености са постављеним стандардима, а посебно поспешивању подстицаја за развој дивергентног мишљења и креативног поступања ученика, што су и тенденције савремене наставе.

У времену када су у понуди уџбеници великог броја издавачких кућа у Србији добијени резултати су драгоцену помоћ и учитељима при избору квалитетне читанке којом би успешно развијали стваралачко мишљење ученика и њихове креативне потенцијале доприносећи стицању функционалних знања.

Научни допринос добијених резултата добра су полазна основа за нова истраживања у смислу предлагање конструктивних методичких решења и успешног превазилажења уочених недостатака.

Докторска дисертација *Књижевнотеоријски и дидактичко-методички приступ басни у разредној настави* кандидаткиње Снежане Перишић је драгоцен допринос у области дидактичко-методичких и педагошко-психолошких наука с обзиром на то да свеобухватно приступа проблему избора наставних садржаја и његовог обликовања у уџбенику, уз ваљане методичке препоруке са циљем конструктивног деловања садржаја басне и активности у вези са њом на личност ученика разредне наставе у смислу самоангаживања и креативног испољавања.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Докторска дисертација *Књижевнотеоријски и дидактичко-методички приступ басни у разредној настави* кандидаткиње Снежане Перишић оригинално је научно дело и резултат самосталног истраживања. Кандидаткиња своје погледе и ставове о значају и вредности басне и њеном доприносу развоју личности ученика разредне наставе, са посебним освртом на развој креативних потенцијала, темељи на пажљиво бираним изворима из области књижевне, методичке, али и педагошко-психолошке науке литературом која је коректно коришћена и цитирана у раду. У изношењу теоријских и емпиријских становишта кандидаткиња је кроз интердисциплинарни приступ расветлила место и значај басне у настави, утврдила квалитет постојеће дидактичко-методичке апаратуре која је прати у одабраним читанкама, испитала мишљење учитеља у вези са њом и дала препоруке за унапређење.

Резултати теоријског и емпиријског истраживања, као и структура, садржина и форма приступа проблему басне као изузетно вредног наставног садржаја, те тиме и значају добро обликованог дидактичко-методичког инструментаријума који би је пратио у читанци, продукт су дуготрајног, студиозног, самосталног рада кандидаткиње на проблему који је актуелан у теоријској и методичкој литератури, а недовољно истражен у наставној пракси.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Полазећи од претходно наведених оцена оригиналности, научних резултата, значаја и доприноса теорији и пракси методике наставе српског језика и књижевности Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Педагошког факултета у Врању Универзитета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације под називом *Књижевнотеоријски и дидактичко-методички приступ басни у разредној настави* кандидаткиње Снежане Перишић и одобри њену јавну одбрану пред овом Комисијом.

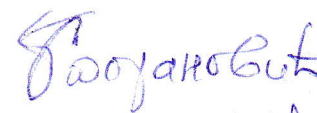
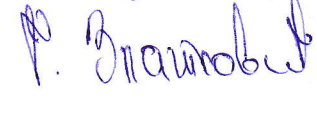

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије

Одлука НСВ број 8/18-01-006/22-035

Датум именовања Комисије

23. септембар, 2022. године

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	др Сунчица Денић Михаиловић, редовни професор Књижевност (Научна област) Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	др Буба Стојановић, редовни професор Методика наставе српског језика и књижевности (Научна област) Универзитет у Нишу Педагошки факултет у Врању (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	др Благица Златковић, редовни професор Психологија (Научна област) Универзитет у Нишу Педагошки факултет у Врању (Установа у којој је запослен)	члан
4.	др Данијела Мишић, ванредни професор Енглески језик (Научна област) Универзитет у Нишу Педагошки факултет у Врању (Установа у којој је запослен)	члан

5.	др Зорица Цветановић, редовни професор	члан		
	Методика наставе српског језика и књижевности	Универзитет у Београду Учитељски факултет у Београду		
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)		

Датум и место:

у Врању и Београду

10.10.2022.године